

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quomodo de vocatione Apostolorum consentiant tres
Euangelistæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

tamen Prophetæ veteri more, quo vſus eſt Moſes. Ille enim ex Agypto veniens terram filiis Iſrael promiſſam, ſemper ait eſſe trans Iordanem, cum loquendi poſſet retinuerunt, ut eiebro terram ſuam dicerent trans Iordanem, cum tamen ipſis eſſet cū Iordanem. Eo plane modo quo Galli & Germani dicimus nos eſſe trans Alpes; quia olim Romani ſui ſitus reſpectu, has regiones trans Alpes, & Tranſalpinas eſſe dixerunt.

§. 4. Euangelista Propheſia teſtimonium non integrum protulit, ſed quantum ad inſtitutum erat neceſſarium. Propheſia grauiſſimam affectionem ſignificat, & ſolacium, ut ſolet adiungit. Euangelista alleluatam, & aggrauatam eſſe terram non dicit, ſed terram diſtinxit nominatim; quia de illa priore aggrauatione, atque alleuiatione non attinebat eum loqui, qui de magna luce quæ illis eſſet dicere inſtituerat. Itaque omniſis illis quæ ſibi neceſſaria non putauit, alia ſolum poſuit. Quæ quidem in re nulla eſt repugnantia; Omittere enim aliquid eorum quæ alter dixit, cuius ſententiam reſert, non eſt illi repugnare. Viſitiffimum namque eſt, ſeminas atque præcipuas partes alienorum verborum inſtituto accommodatas recitare, cum teſtimonia petuntur, non integros textus adſcribere.

§. 5. Non poſſunt ad liberationem Babyloniam reſerre Iudæ, neque eam quæ facta eſt à Sennacherib. Ratio enim præcedentium & conſequentium maniſeſtiſſime declarat, ad Meſſiam pertinere Propheſiam. Iugum enim oneris eius, & virgam humeri eius, & ſceptrum exactoris eius non ſuperauit, ſicut in die Madiam, ut dicitur v. 4. Nam ſub Perſarum, deinde ſub Græcorum regibus, minime liberi, ſed multis modis afflicti fuerunt. Et v. 6. Cauſam tot bonorum adducit: Paruulus enim natus eſt nobis, cuius imperium ſuper humerum eius, etſi enim paruus, totius tamen orbis imperium ſecum fert. Quin paruulus ille Pater eſt futuri ſæculi, quia caput Eccleſiæ triumphantis, ipſe æternus, & beata æternitate omnes amicos munerans. & verſ. 7. Multiplicabitur imperium eius, & pacis non erit finis, ſuper ſolum David, & ſuper regnum eius ſedebit: ut confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iuſtitia, æmulo, & viſque in ſempiternum. De luce igitur illa agitur, quam intulit Chriſtus orbi, quæ ſeruatum eſt imperium Davidis in ſempiternum, quæ omnia non niſi de Meſſia dici poſſe Iudæi fatentur iſta, & textus demonſtrat.

VERSUS 18.

Ambulans autem Ieſus iuxta mare Galilææ, vidit duos fratres; Simonem qui vocatur Petrus, & Andream fratrem eius, mittentes rete in mare, (erant enim piſcatores.) & ait illis; Venite poſt me, & faciam nos fieri piſcatores hominum.

QVÆSTIO I.

Quomodo de vocatione Apoſtolorum conſentiant tres Euangelisti?

§. 1. Matthæi narratio eſt breuior, & ſine circumſtantis, non diſcrepans à cæteris, vocatos enim relictis retibus ſecutos, ait. At quæ apud Lucam ſunt ſ. 10. & Ioan. 1. 40. plus diuerſitatis habere videntur. Lucas namque Petrum & Ioannem, & Iacobum poſt piſcium capturam ſecutos ait. At Ioannes Andream

primo Chriſtum acceſſiſſe, deinde Petrum duxiſſe. v. 37. Et conuerſus Ieſus vidit eos ſequentes ſe, & quærentibus vbi habitaret. Reſpondit: Venite & videte: & manſerunt die illa apud illum, erat autem hora quaſi decima, inuenit autem Simonem Andream, & adduxit ad Ieſum.

Hæc vocatio non fuit propria, nec enim niſi illa die Euangelista manſerunt apud Ieſum, ſed altero die ad nauigia redierunt. actum ita vocati ſunt, ut omnibus relictis ſequerentur, ad relicta non redituri. Contigisse autem illud altera die conſtat. Nam acceſſus ad Ieſum de quo Ioannes reſert, factus eſt hora decima, circa diei finem, ea die non fuit Chriſti concio in nauī Petri, & piſcatio, tum quia tempus non pauebatur iſta fieri, tum vero quia v. 39. Manſerunt illo die apud illum. Itaque ſumpta cæna ad nauiculas redierunt. Illa autem nocte tota laborauerunt, & nihil ceperunt, & mane cum concio finita eſſet, multitudinem piſcium comprehenderunt. Id ex eo conſtat, quod eadem die Philippum vocauit, In crastinum voluit exire in Galilæam, & inuenit Philippum; at Andream & Petri vocatio Philippi vocationem anteceſſit. Denique die tertio nuptiæ factæ in Cana Galilææ, in quibus fuit Ieſus cum diſcipulis ſuis: ante tertium igitur diem vocati ſunt.

§. 2. Anabaptiſta hoc argumento omnes Eccleſiæ Anabaptiſta doctores, & piſtores renunciare cunctis rebus ſuis debere contendunt. Quod tamen Dominus non omniſis rebus, ſed Apoſtoliſ ſuis præcepit. Hoc ergo factum vim ſtores niſi legis non habuit, ſed in Apoſtoli� neceſſitatem, cum inquit renuncium iſum mundum mittendi eſſent. Neque enim Chriſtianorum Ieroſolymis omnia vendentium, & ad pedes Apoſtolorum deponentium, exemplo ceteri ſe abdicare rebus ſuis coguntur, neque Eccleſiaſti Apoſtolorum. Verum hæc de alio loco propria eſt ratio diſputandi.

VERSUS 24.

Et abiit opinio eius in totam Syriam, & obtulerunt ei omnes male habentes, variis languoribus, & tormentis comprehenſos, & qui demonia habebant, & lunaticos, & Paralyticos. & ſanauit eos.

QVÆSTIO I.

Quæ opera Chriſti, & eorum effectus?

§. 1. Opinio ſeu fama deſcendit ait emanare per Gloria Chriſti totam Syriam, in qua Palæſtina, Idumæa, ſilalæ ſpartæ Syrophœnicia, Syria Damascena, Antiochena, Syria, Caſia, pars Arabiæ, totaque regiones fertilioris Aſiæ: Nam ab Oriente terminum Euphratem; à Meridie Aegyptum & mare rubrum; ab Occidente mare mediterraneum; ab Aquilone Ciliciam habet. Magna in celebritate Chriſtum fuiſſe, oſtendit, ut ſimul doceat, neminem ex improbis excuſatum, qui tanta miracula videret, & quam altè peccatis ſepulti iacerent, qui tanta nouitate non excitarentur.

§. 2. Inter eos quos ſanitate donat ſunt variū, ut conſanitates ſter omnem humanam facultatem excedere, omnem miraculoſa, medicinæ opem, tam ſubitam omniū malorum perſanationē. Primo n. ſunt παῖδες ἔχοντες ποικίλους νόσους, quoslibet morbus indicat; deinde βαρύνοντες quod acutos, & crudeles ſignificat, quod Eraſmus non rectè tormina interpretatur; illud n. vilitatē vnum genus morbi eſt.

Tertio loco ſunt δαίμονες ῥιζμοί, quod nonnulli peſſimè Energumē, vertūt, furioſos, cui ſignificet eos quos demon obſider, nipharmas quos ἐνεργούμενοι vocant ſcriptores Eccleſiaſtici: quorū cis ſanari ingēs in cæca gētilitate numer⁹ inueniebant. Beza rectè non poſſunt